

107

δισ. ευρώ τα
ληξιπρόθεσμα χρέη
προς την εφορία

οποίοι, όπως αναφέρει το σχέδιο για τη σύσταση της Αρχής, «υποχρεούνται να εξασφαλίζουν την πρόσβαση ή και να παρέχουν προς την Αρχή έγκαιρα και με ακρίβεια και να επικαιροποιούν ανά μήνα όλα τα δεδομένα οικονομικής συμπεριφοράς των οφειλετών, περιλαμβανομένων των πληροφοριών ταυτοποίησης και των γενικών πληροφοριών που τηρούνται στα αρχεία τους για τους οφειλέτες τους για το χρονικό διάστημα των τελευταίων 24 μηνών».

Τα οφέλη

Σύμφωνα με την ηγεσία του οικονομικού επιτελείου και της Ειδικής Γραμματείας Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους, τα αναμενόμενα οφέλη από την υλοποίηση της εν λόγω μεταρρύθμισης είναι τα εξής:

- ▶ Σταθεροποίηση και ενίσχυση του οικονομικού περιβάλλοντος και της κοινωνικής συνοχής.
- ▶ Εξάλειψη ή σημαντική μείωση της ασύμμετρης πληροφόρησης μεταξύ φορέων του δημόσιου τομέα και ιδιωτικών φορέων για την πιστοληπτική ικανότητα φυσικών και νομικών προσώπων μέσω της πιστοληπτικής βαθμολόγησής τους (credit scoring) σε σχέση με οφειλές τους προς το Δημόσιο.
- ▶ Αποτροπή της αύξησης των μη εξυπηρετούμενων και ληξιπρόθεσμων οφειλών προς δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς και η πρόληψη της υπερχρέωσης των φυσικών και νομικών προσώπων.
- ▶ Περιορισμός του ηθικού κινδύνου (moral hazard) και δημιουργία ενός αξιόπιστου πλαισίου αποτροπής για τους στρατηγικούς κακοπληρωτές.
- ▶ Υπεύθυνος δανεισμός. Ανάπτυξη της κουλτούρας πληρωμών για αποφυγή της υπερχρέωσης φυσικών και νομικών προσώπων.

Η Τράπεζα της Ελλάδος

Σημειώνεται ότι παράλληλα θα δημιουργηθεί Κεντρικό Μητρώο Πιστώσεων (Central Credit Registry) στην Τράπεζα της Ελλάδος, που θα καταγράφει σε λεπτομερή βάση το ιστορικό πληρωμών κάθε μεμονωμένου δανείου που χορηγείται. Προβλέπεται η συνεργασία των δύο μηχανισμών, με τη διαφορά ότι η Αρχή Πιστοληπτικής Αξιολόγησης θα αξιολογεί την πιθανότητα αθέτησης μιας υποχρέωσης και θα χτυπά alert στις περιπτώσεις φορολογουμένων/

δανειοληπτών που φαίνεται ότι βρίσκονται σε αδυναμία εξυπηρέτησης των οφειλών τους προς το Δημόσιο και τις τράπεζες.

Η ακτινογραφία του ιδιωτικού χρέους

Τα στοιχεία της ΑΑΔΕ για το πρώτο τετράμηνο του 2024 δείχνουν ότι τα «φρέσκα» ληξιπρόθεσμα χρέη έφτασαν τα 2,924 δισ. ευρώ, ενώ οι φόροι που έμειναν απλήρωτοι ανήλθαν σε 2,607 δισ. ευρώ. Συνολικά, τα ληξιπρόθεσμα χρέη προς την εφορία έχουν ανέλθει σε 107,057 δισ. ευρώ, εκ των οποίων 26,326 δισ. ευρώ είναι ανεπίδεκτα είσπραξης, με αποτέλεσμα το καθαρό χρέος να διαμορφώνεται σε 80,731 δισ. ευρώ. Από τους 4.645.591 οφειλέτες, οι 2.112.703 είναι ανοιχτοί σε κατασχέσεις καταθέσεων και περιουσιακών στοιχείων, ενώ σε 1.520.015 οφειλέτες έχουν επιβληθεί αναγκαστικά μέτρα είσπραξης οφειλών. Μέσα σε έναν μήνα, οι φορολογούμενοι με απλήρωτους φόρους εκτοξεύτηκαν στους 4.645.591, από 3.728.114 που ήταν τον Μάρτιο. Τον Απρίλιο, οι φόροι που δεν πληρώθηκαν ανήλθαν σε 2,6 δισ. ευρώ. Συγκεκριμένα, τον Απρίλιο, μήνα κατά τον οποίο θα έπρεπε να πληρωθεί η πρώτη δόση του ΕΝΦΙΑ, οι οφειλέτες αυξήθηκαν κατά 917.477, ξεπερνώντας τα 4,6 εκατομμύρια.

Ταυτόχρονα, αυξάνονται σταθερά τα ληξιπρόθεσμα χρέη στα ασφαλιστικά ταμεία, ξεπερνώντας στο τέλος του 2023 τα 47,5 δισ. ευρώ (από 45,7 δισ. ευρώ έναν χρόνο πριν), όπως δείχνει η τακτική έκθεση του Κέντρου Είσπραξης Ασφαλιστικών Εισφορών (ΚΕΑΟ). Οι προσαυξήσεις φαίνεται ότι διογκώνουν το συνολικό χρέος, αφού στο τέλος του 2023 το συνολικό ποσό των 32 δισ. ευρώ σε οφειλές που έχουν ενταχθεί στο ΚΕΑΟ διαμορφώθηκε στα 47.554.036.077 ευρώ (τρέχον υπόλοιπο). Παράλληλα, υπάρχει πλήθος οφειλετών στις χαμηλότερες

Βάση

Η ανεξάρτητη Αρχή θα έχει στα χέρια της μια μεγάλη βάση δεδομένων με όλα τα χρέη και τα περιουσιακά στοιχεία των πολιτών, προκειμένου να καθορίζει το «πιστοληπτικό σκορ» κάθε πολίτη ή επιχείρησης που θέλει να δανειστεί ή να εισπράξει χρήματα από το Δημόσιο ή να ρυθμίσει οφειλές

κλίμακες οφειλών. Οφειλές μέχρι 15.000 ευρώ έχουν 1.711.819 οφειλέτες, έναντι 1.796.462 που ήταν το 2022 (75,49% των οφειλετών). Μεγάλο μέρος του υπολοίπου οφειλών αφορά 95.057 οφειλέτες που έχουν οφειλή από 50.000 έως 100.000 ευρώ (14,05% του τρέχοντος υπολοίπου), ενώ σε αυτή την κατηγορία το 2022 ήταν 94.252 οφειλέτες. Επίσης, το μεγαλύτερο μέρος των οφειλών αφορά 2.641 μεγαλο-οφειλέτες με οφειλές άνω του 1 εκατ. ευρώ έναντι 2.508 το 2022.

Ταυτόχρονα, πάνω από 70 δισ. ευρώ είναι τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια που διαχειρίζονται οι εταιρείες διαχείρισης απαιτήσεων (servicers), με βάση τα στοιχεία του α' τριμήνου του 2024, έναντι 69.466 δισ. ευρώ το προηγούμενο τρίμηνο, ενώ τα υπόλοιπα των δανείων επιχειρήσεων και νοικοκυριών ξεπερνούν τα 116 δισ. ευρώ. Μειωμένα κατά πολύ είναι πλέον ήδη τα «κόκκινα δάνεια» των ελληνικών συστημικών τραπεζών, που υποχώρησαν στα 6,44 δισ. ευρώ συνολικά στο τέλος του 2023, σύμφωνα με στοιχεία του SSM. Η τάση είναι να συνεχίζουν να μειώνονται περαιτέρω, καθώς φέτος θα ολοκληρωθούν και οι τελευταίες πωλήσεις από τις συστημικές τράπεζες και τα οφέλη θα αρχίσουν να γίνονται εμφανή από τα αποτελέσματα του πρώτου τριμήνου που θα ξεκινούν να ανακοινώνουν.

vasoangelidou@gmail.com

η άποψη
της ΒΑΣΩΣ
ΑΓΓΕΛΕΤΟΥ

Ας ενώσουμε τις τεθείες

ΟΤΑΝ πριν από λίγους μήνες αναζητούσα ποιο είναι το συνολικό ύψος των «κόκκινων δανείων» στη χώρα μας, διαπίστωσα το εξής παράδοξο. Άλλο νούμερο είχε η Τράπεζα της Ελλάδος, άλλο οι τράπεζες και οι εταιρείες διαχείρισης, άλλο το υπουργείο Οικονομικών.

Και είναι παράδοξο διότι, στην εποχή των data και της διαφάνειας, είναι αδιανόητο να μην υπάρχει κοινό σημείο αναφοράς, ένα κοινό νούμερο για το σύνολο του ληξιπρόθεσμου ή του ιδιωτικού χρέους.

Αυτό το πρόβλημα έρχεται να επιλύσει το υπουργείο Οικονομικών με το Μητρώο Ιδιωτικού Χρέους. Μια κοινή βάση δεδομένων στην οποία θα συγκεντρώνονται όλες οι οφειλές φυσικών και νομικών προσώπων, είτε αφορά τον δημόσιο είτε τον ιδιωτικό τομέα (τράπεζες/servicers).

Τα δεδομένα, όμως, δεν λένε τίποτα αν δεν αναλυθούν σωστά. Η ανάλυση των ποιοτικών χαρακτηριστικών των

οφειλών -ανά κλάδο, γεωγραφική περιοχή, μέγεθος επιχείρησης/νοικοκυριού- θα ανοίξει τον δρόμο στην πολιτεία να χαράξει πολιτικές. Πολιτικές στοχευμένες, μετρημένες και κοστολογημένες που θα εστιάσουν στη μείωση του ιδιωτικού χρέους με βιώσιμο και αποτελεσματικό τρόπο.

Αυτό που χρειάζεται είναι να ενωθούν μεταξύ τους οι τελείες. Σε πολλές δυτικές χώρες, κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο αντιστοιχίζεται με το πιστωτικό του σκορ (credit score). Είναι το «διαβατήριό» του για να δανειστεί, να κάνει αγορές με δόσεις, να νοικιάσει ένα σπίτι ή να γίνει δεκτό σε μια νέα δουλειά.

Σε κάθε περίπτωση, θα έχει ενδιαφέρον να δούμε, 15 χρόνια μετά τη σφοδρή οικονομική κρίση, πόσοι πολίτες και πόσες επιχειρήσεις θα λάβουν σκορ πάνω από τη βάση του αξιόχρεου. Κυρίως, όμως, πώς η πολιτεία θα βοηθήσει αυτό να αλλάξει προς το καλύτερο.